

אוסף סיפורים "שעז"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

המתנה (פניני פרשת השבוע)

מדי יום ביומו, הבחינו שכנינו ומכריו של הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל - ראש ישיבת טלז, במחזה מוזר קמעא. בשעת צהריים קבועה, היה רבי מרדכי סוגר את הגמרא, עוזב את סדר לימודו, יורד במדרגות ביתו אל חצר הבית, וממתין פרק זמן עד שובה של רעייתו. המחזה שב ונשנה מדי יום ביומו, ותלמידיו לא הבינו את פשרו ... הרי זמנו של רבי מרדכי מדוד ושקול, אין לו פנאי לבזבז ולו רגע אחד. אך מדי יום, באותה שעה, הוא עוזב את הגמרא האהובה, טורח לרדת במדרגות הבניין, ומגיע עד לחצר הכניסה. שם הוא ממתין לפעמים דקות ארוכות, במזג אויר סוער או תחת שמש קופחת. על שום מה? באחת הפעמים שאלוהו לפשר העניין, ורבי מרדכי נענה והסביר: 'הרי רעייתי נושאת בכל עול הבית והפרנסה. בלעדיה - לא הייתי מחזיק מעמד לשבת וללמוד, לא הייתי מסוגל לשאת בעול הישיבה. האין היא ראויה למעט הכרת הטוב בכך שאמתין לה ואקבל את פניה בשמחה?'

סיפור זה מופיע בקונטרס 'הולכי נתיבות', כדי להאיר לנו: הכרת הטוב מתחילה בבית, בתוך הקן המשפחתי. נכון שהאישה זכתה בתפקיד עקרת הבית, אך הזכות להכיר לה טובה גדולה ומחייבת לא פחות... הכרת הטוב היא ערך עליון שכדאי להנחילו כבסיס בקיום בתינו, גם כשהדבר דורש הקרבה ומאמץ - הכרת הטוב חשובה עוד יותר!

העלילה על הרבי מסאדיגורא (מתוך הספר תל תלפיות)

בְּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא יִהְיוּ לָךְ כִּי יִלְכוּ בְּשָׁבִי (כח, מא).

פעם אחת, חלם הרה"ק ה'בית אהרן' מקרלין, שקוראים לפניו בתורה, את הפסוק בתורה "בניך ובנותיך ילכו בשבי". ה'בית אהרן' הבין שאין הדבר מבשר טוב, ואכן לא עברו ימים מרובים, ונאסר חתנו הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא [בנו של מרן הרה"ק מרוז'ין] זצ"ל, וסיבת מאסרו היה עלילת רשע שהעלילו עליו, ומעשה שהיה כך היה: שנים מועטות בלבד עברו מאז קיבל עליו הרה"ק מסאדיגורא את עול הנהגת החסידים אשר באו לחסות בצל קדושתו לאחר הסתלקות בסערה השמימה של אביו הגדול עטרת תפארת ישראל מרן הס"ק מרוז'ין זיע"א שנסתלק בג' מרחשון תרי"א. והנה קפצה עליו רוגזה של מלכות שטפלה עליו עוון חמור כאילו היה שותף לזיוף רובלים של מלכות רוסיה. וכך הווה עובדה באחד מכפרי רוסיה התגורר יהודי בשם חייקל שהתפרנס ממלאכה בזויה, האיש היה מדפיס רובלים מזויפים במרתף ביתו ועל ידי כך התעשר, עברו ימים ודבר התרמית התגלתה לשלטונות הרוסיים, שמיהרו לשים ידם על היהודי שפשע.

אותו יהודי אף שלא היה חסיד סאדיגורה, הזדמן פעם לסאדיגורה ונכנס גם הוא אל רבנו כשנודע הדבר לשלטונות שמחו כפל כפליים, כשהשלטונות טענו שמסתבר שגם לרבי יש יד במעל הזה, שהרי הוא מסתודד לו עם הרבי, ואם כן הזדמנות פז היא להפליל את הרבי ובכך יוכלו לנקום את נקמתם בבנו של הרבי המפורסם מרוז'ין שהצליח להטעותם

ולחיחלץ מידיהם, ואכן לאחר חיפושים נרחבים בביתו מצאו השלטונות מכתב שנשלח אל חייקל מהמו"ץ של העיר "באר" ובו כתוב כדברים האלה: "אל תירא ואל תחת, הזכרתך אצל הרבי שיאריך ימים, ובפיו הק' איחל לך ברכה והצלחה בכל אשר תפנה"... בעקבות אותו מכתב יצאו חיילי הצאר - לרוע הגזירה - לחפש את המו"ץ מ"באר" ולפשפש בביתו, בחדוות ניצחון פרצו לתוך ביתו הפכו בכל כליו וארונותיו, ועלה בידם לתפוס מכתבים שהגיעו אל המו"ץ מחצרו של הרבי מסאדיגורה.

במכתבים אלו מאשר הגבאי בכתב ידו, כי עשה שליחותו של המשלח כראוי, וכי מסר את ה"קוויטלאך" לידי רבנו, ואמנם - כותב הגבאי במפורש - כי הרבי בירך את חייקל בן שרה חאשע ב"ברכת הצלחה במסחריו..."

באמתחתו של המו"ץ אף נמצאו כמה קבלות של "פדיונות" שהגבאי מאשר כי הונחו על שולחנו של הרבי.

ובכן האם צריכים להוכחה יתירה מכך, שלא זו בלבד שהרבי ידע על עסקיו של חייקל, אלא גם היה שותף פעיל בזיוף המטבעות ותמורת זה קיבל הרבי את חלקו ב"פדיונות", וממילא אחת דינו להיענש כ"חותר תחת שלטונו של הוד מלכותו של הצאר?" על סמך עלילת שווא זו פנתה הממשלה הרוסית אל ממשלת אוסטריה, שעמה עמדה בהסכם הסגרת פושעים, בדרישה להסגיר לידיהם את הרבי בטענה שגם הוא מעורב בפרשת הזיוף.

הממשלה האוסטרית קיבלה את טענת העלילה, ומתוך קיום הסכמי הסגרה הדדיים שלחו את חיילי המחוז לאסור את רבנו. באביב של שנת תרט"ז, ימים אחדים לאחר חג הפסח צרו השוטרים על ביתו של רבנו מסאדיגורה, הם החרימו חפצים ככל העולה על רוחם, ובהם חפצים יקרים, כתבי קודש, ספרים ומעות ארה"ק שנאספו ונשתמרו בבית רבנו, שכיהן כנשיא ארץ ישראל לכולל וואהלין. אסרוהו והובילוהו אל בית האסורים המפורסם של טשערנוביץ.

דבר מעצרו של רבנו התפשט חיש מהר בעולם היהודי כולו, חסידי בית רוזין לבשו יגון ואנחה והחלו בפעולות הצלה.

העולם התורני כולו לעדותיו ולשבטיו, התקומם בסופה וסערה נגד עלילת הדם המרושעת שניתכה על רבנו, לכולם היה מובן מאליו גם לנער ובעל דעה קטנה כי כל עניין המכתבים והנאמר בהם אין בכל אלה להטיל אף צל היגיון ב"שותפות" הרבי בעסקיו של חייקל. לא היה ממילא אפילו טעם להצטדק בפני רודפי נפש, שלגודל עבודתו בקודש ורוממותו מענייני העוה"ז, אין לרבנו כל שייכות לעילה שנרקמה עליו.

והנה הגיע היום והרבי הושלך לתוך חדר אפל וצר בלי שיוכל לראות את אור השמש, ואף להסתובב בו אי אפשר היה לו. בתקופה הראשונה למעצרו גם הושפל עד דכא, כאשר לתוך התא המחניק הכניסו הצוררים, גוי פושע ושווא ישראל שהציק מאוד לרבי בזדון וברשע. במשך כל שעות היום הוכרח רבנו לעמוד על רגליו בלי רשות להישען על הקיר, בעוד הפושע ההוא עומד מולו מלגלג עליו ומפריע לו ללמוד ולהתפלל.

רק אחרי שהצליחו החסידים לשחד בכסף רב את מפקד בית הסוהר, הוכנס לתאו ספסל מרופד וניתנה לו רשות לשכב עליו גם במשך היום, הגוי שחרה לו מאוד על ה"תענוג"

שזכה לו רבנו חרט על הספסל שתי וערב מתוך ידיעה ברורה שבגלל ה"ציור" הזה לא ישב הרבי על הספסל ואז יוכל הגוי לשבת ולשכב עליו, ואכן כך היה רבנו הוסיף לעמוד. ולא זו בלבד אלא שכדי לא לשמוע את צלצולי פעמוני הכנסייה הסמוכה, אטם רבנו את אוזניו במשך כל שעות היום למען לא ישמע את המתחולל בחוץ, כך עמד רבנו זמן ממושך על רגליו בפינת החדר דבוק במחשבותיו ותפוס בשרעפיו ומתייחד עם קונו ללא נייע וללא זיע.

החסידיים דאגו מאוד לרבנו וצער רב הצטערו בגינו אך למרות המאמצים שהשקיעו כדי להקל עליו לא עלה הדבר בידם, ויותר מכך אותו גוי רשע שראה כי השיג את מטרתו הוסיף להתעלל ברבנו ביתר שאת, והשומרים לא רק שלא גערו בגוי אלא שעוד עודדו בעקיפין את התגרותו הפרועה.

סופו של אותו גוי היה מר ונמהר באחד מימי שני בשבוע, כשעמד הרבי והתפלל, פתח הגוי בשירה אדירה ופרועה להכעיס במתכוון ולהפריע לרבי בתפלתו ובמחשבותיו הטהורות. בהגיע רבנו לתפלת "והוא רחום" בפסוק: "הבט משמים וראה כי היינו ללעג וקלס בגויים", נאנח רבנו במר לבבו אך מיד המשיך לומר בהתלהבות ובשמחה: "ובכל זאת שמך לא שכחנו נא אל תשכחנו" וחזר על קריאה זו פעמים אחדות.

לפתע החל הגוי להתעוות בכאבים נוראים בפראות, משך בשערות ראשו בלע את לשונו וכל גופו החל להיטלטל אנה ואנה כאחוז תזזית. רגעים מספר נאנק בכאביו כשהוקל לו מעט החל לזעוק בקול גדול: הצילו! אני מת! הצילו! השומרים נכנסו בבהלה לשמע זעקותיו, ונדהמו לראות את רבנו עומד בפינת החדר עטוף בטלית ועטור בתפילין פניו מוסבות אל הקיר ורק שפתיו נעות ואינו שומע כלל את צרחותיו של הגוי. לידו משתולל הגוי מתייסר וצורח הוציאוני מכאן! אני מת! הרבי קורע אותי לגזרים...

בפחד גדול רצו השומרים אל מפקד הכלא, כדי להודיעו על הנעשה בתאו של רבנו, והנה התגלה לפניהם מחזה דומה המפקד בכבודו ובעצמו התגולל על רצפת חדרו כשיכור ופניו מעוותות מכאב, לפתע עלה בדעתו של אחד השומרים רעיון: הוא חזר לתאו של רבנו הוציא מתוכו את הגוי, ורק אז הוקל לשני הגויים.

וכך נשאר רבנו לבדו עם בוראו מבלי שיופרע מעבודתו בקודש, באותו יום ידעו צוררי ישראל כי יש א-לוקים לישראל, והוא א-ל נקמות התובע עלבונם. בו ביום הוכנס רבנו לחדר גדול מואר ומרווח יחסית.

למרות כל היסורים שהיו מנת חלקו במשך כל חודשי מאסרו נשא רבנו את סבלו בלי להתלונן ולו גם פעם אחת, אף על פי שהרגשתו הגופנית היתה רעה, לא נשברה רוחו כמנהגו תמיד עסק גם בכלא בעבודה רוחנית. ובאין ספרים עמו שינן לעצמו במשך כל הזמן את כל ד' חלקי שו"ע על נושאי כליהם בע"פ.

למקורביו ששאלוהו מה דעתו על ישיבתו בבית הכלא השיב, אם יכול אני לעבוד את קוני ללא הפרעות, מה לי כאן מה לי במקום אחר.

לאחר לחצים על השלטון מגורמים שונים בעולם, ובייחוד התערבותו של השר היהודי מר משה מונטיפיורי שהוזעק במיוחד מאנגליה לשם כך, והגיע לווינה בירת אוסטריה כדי

ללחוץ על שחרורו של רבנו, הצליחו לשכנע את השלטונות כי אין כל סיבה למאסר, והוצאה פקודת שחרור. לאחר חמשה עשר חודשים (!) ביום ד' כ"ג תמוז תרי"ח שוחרר רבנו ממאסרו, וחזר לביתו שבסאדיגורה לשמחת לבם של המוני החסידים בכל העולם.

הרבה והתפילין (לפיד האש)

ברכת האטומה, העמוסה אלפי יהודים, שעשתה את דרכה למחנה ההשמדה אושוויץ, בחודש אדר תש"ד, היה גם האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג, רבי יקותיאל-יהודה הלברשטם ז"ע בעל השפע חיים. זו הייתה תחילתו של מסע תלאות, רצוף ייסורים על-אנושיים. הרבי היה בין אלפי יהודים שנשלחו אחר-כך מאושוויץ לעבודות כפייה בוורשה, ומשם למחנה הריכוז דכאו

הדרך למחנה, הממוקם בדרום גרמניה, הייתה קשה מנשוא. בכל יום היה עליהם לצעוד כשלושים וחמישה קילומטרים, ללא מים וללא מזון. לאורך כל המסע לא חסכו הנאצים את מכותיהם האכזריות. לרבים לא עמד כוחם, והם נפחו את נשמתם. מתוך ששת אלפים שיצאו מוורשה הגיעו לדכאו רק כאלפיים איש.

הרבי מקלויזנבורג היה סמל של עמידה איתנה. שוב ושוב עודד את כל הנמצאים סביבו לאזור את שארית כוחם ולא להתייאש. למרות הייסורים הקשים ועינויי הגוף דבק כל העת בתפילה ובקיום המצוות, ככל שהיה יכול.

במיוחד התאמץ לקיים את מצוות התפילין. הוא היה בין היחידים שנשאו עמם תפילין, ויהודים רבים זכו לקבלן מידו ולהניחן בחטף. אולם ביום מר אחד, ב"א במנחם-אב, ערכו הקלגסים מסדר, אגב חיפוש מכאיב ומשפיל על גופם של היהודים ובחפציהם, והתפילין היקרות נלקחו מהרבי.

מניעת האפשרות להניח תפילין גרמה לרבי סבל יותר מעבודת הפרך ואווירת היגון שסבבה אותו. אולם ההשגחה העליונה לא עזבה אותו, ובדרך בלתי-צפויה נמצאו לו פתאום תפילין. וכך אירע הדבר:

עם הגיעם למחנה דכאו מוינו היהודים וחולקו לקבוצות. הרבי שובץ בקבוצה שנשלחה למחנה היער מיהלדורף, לעבודות כפייה קשות. במחנה הזה עבד בחור צעיר מרומניה, ראובן מושקוביץ שמו. קודם שיצא לדרך תפרה לו אמו כיס נסתר בבגדו, ושם הסתיר זוג תפילין מהודרות. התפילין האלה שרדו עם כל הגלגולים שעבר, עד שהגיע למחנה מיהלדורף.

לבחור נודע כי הרבי מתייסר על שאין ביכולתו להניח תפילין. הוא בא אליו ולחש באוזנו: "רבי, יש בידי תפילין!". הרבי נשא אליו את ראשו והביט בו כלא-מאמין. פניו נהרו. הצעיר הושיט את ידו אל הכיס הנסתר, הוציא את זוג התפילין ומסרן לרבי. שמחתו של הרבי הייתה עצומה, כאילו שוחרר מכל הצרות. הוא ליטף את התפילין הקדושות והצניען מהר בתוך בגדיו. כשמצא שעת כושר, הניחן על זרועו ועל ראשו, בברכו עליהן בכוונה גדולה.

"מאז היה הרבי מעיר אותי בכל יום לפנות בוקר. יחד היינו יוצאים אל מאחורי הצריף ומניחים תפילין, ועמנו יהודים נוספים, שנודע להם על הימצאות התפילין. כולנו היינו מניחים וחולצים את התפילין במהירות, כדי לאפשר לרבי זמן ארוך יותר. הדבר היה כרוך בסכנה גדולה, כי בכל רגע עלול היה לצוץ חייל גרמני, והיה עושה סוף מר לתפילין ולמניחיהן", סיפר לימים ר' ראובן מושקוביץ.

הרבי, שחש תודה עמוקה לבחור הצעיר, היה אומר: "ראובן, זכור-נא! אני חייב לך!". הוא אף הוסיף: "עוד נתראה בארץ-ישראל!".

המלחמה הסתיימה. ראובן עבר לשווייץ, ולאחר מכן עלה לארץ-ישראל והשתכן בבני-ברק. עברו שנים, ובשנת תש"כ עלה ארצה הרבי מקלויזנבורג וקבע את משכנו בעיר נתניה. ראובן חיפש הזדמנות מתאימה להתראות עם הרבי, ויום חמישי אחד בא למעונו. הוא עמד לפני הרבי ושאל אם הוא מכירו. ברגע הראשון לא זיהה אותו הרבי, שכן בהיותם במחנה היה ראובן בחור צנום וכחוש, ועתה נראה אחרת לגמרי. ראובן גחן אל אוזנו של הרבי ואמר: "זה אני ראובן – של התפילין...".

באותו רגע תפסו הרבי בשתי ידיו בחיבה גדולה ושוחח עמו ארוכות על כל מה שעבר עליו בשנים שחלפו. כשבאה העת להיפרד אמר לו הרבי כי רצונו לארח אותו ואת בני-ביתו אצלו בשבת. באותה שבת הושיבו הרבי לידו וכיבדו באופן מופלא ובלתי-רגיל, ובמוצאי השבת, בטרם נסע לביתו, אמר לו: "זכור את הבטחתי מאז. אני חייב לך. אם יום אחד תזדקק לעזרתי, אל תהסס לפנות אליי".

עברו שנים. ראובן החל לחוש כאבים עזים, ולאחר בדיקות מקיפות נאמר לו כי הוא לקה במחלה חשוכת-מרפא בריאותיו. הוא ובני משפחתו נבהלו מאוד. פתאום נזכר בהבטחתו של הרבי. מיד קם ונסע אל ביתו של האדמו"ר בנתניה.

כאשר נכנס אל חדרו והציג את אבחנת הרופאים, שקע הרבי בהרהור קל, ולאחר מכן אמר: "אין לך כלום! שוב לביתך והכול יבוא על מקומו בשלום". ראובן התקשה להאמין וחזר על דברי הרופא ותיאר את כאביו וייסוריו, אולם הרבי הסה אותו וחזר ואמר: "הלוא אמרתי לך שהכול בסדר. סע לביתך והסר דאגה מליבך!".

ראובן חזר לביתו, וכפי שאמר הרבי כך היה. הכאבים חלפו כליל והמחלה נשכחה. ראובן חזר להיות כאחד האדם. הוא זכה לחיות עוד שנים רבות, ולימים אמרו הרופאים כי עשרות שנים קיננה בגופו המחלה הקשה, ובשעה שאחרים במצבו היו מתפתלים בייסורים, הוא כמעט לא הרגיש דבר.

הבטחת הרבי התקיימה. החוב נפרע במלואו..

חיוך! - 'סמייל'! (פניני פרשת השבוע)

ישיבת 'רבי חיים ברלין' שבארצות הברית, שעת ערב אלולית מאוחרת. בקצה היכל הישיבה ישב משגיח הישיבה הנודע, הגה"צ רבי אביגדור מיללער זצ"ל, ועסק בלימוד מוסר כהכנה לקראת יום הדין הקרב ובא. לפתע, ניגש אליו בחור מבני הישיבה, ובפיו השאלה הנשאלת בימים אלו בפי כל ברואי עולם: 'רבי, איך זוכים בדין?'

מהו הסוד להיכתב ולהיחתם לחיים טובים וארוכים ביום ראש השנה?! - שאל התלמיד בהתרגשות.

רבי אביגדור חיך אליו חיוך עדין, והשיב באנגלית - השפה המדוברת בישיבה, מילה אחת: 'סמייל!' - חיוך!

התלמיד התבלבל. החיוך הוא אכן חשוב, אך הלא אנו בימי מתח, רגע לפני יום הדין! לתומו חשב, כי רבי אביגדור רמז לו להעלות חיוך על שפתותיו, ולכן חיך קלות ושאל שוב: 'כן, אבל אני מבקש לשאול על העצה לזכות ביום הדין, הכלי שמבטיח שנה טובה. מהי העצה, מהו הכלי?'

רבי אביגדור שמע היטב את שאלת תלמידו, ונענה בשנית באותה מילה אחת, יחידה ובודדת: 'סמייל!'

התלמיד חש מבוכה, לרגע חשב שלא הסביר את עצמו נכון, ששאלתו לא הובהרה כראוי. לפיכך שב ושאל בשלישית את אותה השאלה, וביקש להבין מה העצה של רבי אביגדור לקראת יום הדין. אך גם הפעם, נענה רבו והשיב מילה אחת, פשוטה, קצרה וקולעת: 'סמייל!'

נבוך ומבולבל היסב התלמיד את צעדיו לאחור, ויצא מהורהר מהיכל הישיבה. מיד בצאתו, פגש את אחד מנכדיו של רבי אביגדור, וניסה לברר בעדינות את פשר תשובת סבו. הוא סיפר לנכד כי שאל את הסב שאלה רצינית להחריד, שאלה שכל יהודי דן בה בימים אלו, ואילו התשובה שקיבל - נראית כלקוחה מפלנטה אחרת, נראה כי המשגיח השיב שלא ממין העניין בכלל!

גם הנכד הצטרף לתמיהה, ונכנס אל סבו כדי להבין למה ירמוז בכוונתו הנסתרת. רבי אביגדור שמע את השאלה, וניאות להסביר:

מעשה בעסק מצליח ורב מוניטין, שהציע שירותים לרוב וגם לקוחות לא חסרו לו. בעל העסק פיקד בחכמה על כל העשייה בעסק המשגשג, עקב אחר העובדים וביצועיהם, יכולות המכירה והשיווק שלהם - כמו גם ההכנסות שהביאו לעסק.

אחת לשנה ישב בעל העסק עם המנהל וערך את חשבונותיו, ולצד כל החישובים - התמקדו בחישוב עלות כל עובד למול התועלת והרווח שהוא מפיק לעסק.

יום ניהול החשבונות היה יום המבחן לעובדים. היה ברור לכולם, כי מי שהנתונים יוכיחו כי הוא ריווחי ומועיל לעסק - יישאר בתפקידו, ומי שהנתונים לא יוכיחו כן - ימצא עצמו מפוטר. כל העובדים השתדלו לשפר הישגים לקראת היום הגורלי, מי שהצליח בכך - נותר בתפקידו לעוד שנה, ומי שנכשל בכך - נפלט ממערך כח האדם בעסק.

ויהי באחת השנים, בעת אשר ישבו בעל העסק והמנהל יחדיו וערכו את החישובים, הסתבר כי ישנו עובד שאינו יעיל דיו. הוא לא תורם מספיק לעסק, פעמים רבות זמנו מתבזבז לריק, עלות אחזקתו אינה תועלתית ביחס לרווח אותו הוא מייצר. זהו עובד שגזר דינו כמו נחרץ להישלח הביתה, ובעל העסק כבר רמז על כך למנהל העבודה.

אך אז חלה התפתחות מפתיעה: מנהל העבודה התנגד לפיטורין, לא הסכים עם בעל העסק!

זו הייתה הפעם הראשונה בהיסטוריה שדבר כזה קורה. מעולם לא התנגד המנהל להוראותיו של בעל העסק, אך לגבי עובד זה - דווקא כן. וזאת - על אף שהנתונים הוכיחו למעלה מכל ספק, שאותו עובד אינו יעיל!

בעל העסק ראה ותמה, התנגדותו הנחרצת של מנהל העבודה הייתה מוזרה ומפתיעה. מה קרה? מדוע כה מתנגד הוא לפיטורי העובד הלז?

המנהל הבחין בתמיהת בעל העסק, והשיב מיד: 'נכון שהוא לא מספיק ריווחי' - טען, 'אך הוא חייכן, עליז, תמיד יש לו מילה טובה בפה לומר לכל אחד. בסופו של דבר - גם אם תועלתו הישירה אינה כה גדולה, אך הוא זה שיוצר אווירה טובה בעסק, הודות לחיוכיו הלקוחות נהנים להתעכב כאן, וגם אנחנו נהנים לבוא לעבודה'...

בעל העסק הופתע, אך נאלץ להודות כי הצדק עמו. אם העובד הזה משרה אווירה שמחה וידידותית, אם הודות לו הלקוחות נהנים לבוא, אם תודות לחיוכיו העובדים עובדים ביתר מרץ ושמחת חיים - זו סיבה טובה להשאירו בתפקידו!

היה זה העובד היחיד מאז ומעולם, שנותר בתפקידו בעסק למרות שלא הייתה כדאיות כלכלית להחזיק אותו. כי גם אם הוא לא מועיל באופן ישיר, וגם אם הוא לא מייצר מספיק רווח, אך עצם העובדה שהוא יוצר אווירה שמחה - הספיקה כדי להותירו בתפקידו ולהעניק לו שנת משכורת נוספת!

רבי אביגדור סיים את הסיפור, הרים את מבטו אל נכדו, והוסיף: 'הלא בימים אלו ניצבים אנו לפני בדיקת המאזן השנתית, וזה לא פשוט. הרי לפעמים, יש אדם שאינו תועלתני מספיק בעולמנו, סל זכויותיו נמוך משמעותית מסל חובותיו, אין 'כדאיות שמימית' להעניק לו שנת חיים נוספת, בטח לא מאושרת ומרובת ברכה.

אבל יש נתון אחד שיכול לשנות את הכל: החיך. אדם חייכן, אדם שמשרה סביבו אווירה עליזה, יהודי שנוח לברואי תבל לשהות במחיצתו - לאיש כזה יש תנאים מיוחדים, סוג של פרוטקציה. נותנים לו משמים שנים נוספות, מעטרים אותו ברוב ברכות, מעניקים לו שפע ברכה ואושר, שיהיו לו סיבות טובות לחייך!

רבי אביגדור חתם את דבריו, והנכד שב אל הבחור הממתין, ושב בפניו על המסר אותו שמע מסבו. 'כשסבא אמר 'סמייל' - לזה בדיוק הוא התכוון: תחייך! אדם חייכן, אדם מפרגן, אדם שנוח לשהות במחיצתו - הוא אדם שסיכווי לזכות בדין גדלים והולכים, הוא אדם שמשמים מעניקים לו שנים טובות נוספות!

סיפור זה, אותו סיפר מגיד המישרים הנודע הרה"ג רבי שלמה לווינשטיין שליט"א - כפי ששמעו מיהודי שהיה עד לסיפור, מעניק לנו מבט נוסף וחשוב, עצת זהב לקראת יום הדין: נכון, האווירה מתוחה, יש לחץ, ההיערכות מורכבת. ועדיין - דווקא בימים אלו כדאי כל כך להיות חייכן, להשרות מסביב אווירה טובה ונעימה. ככל שנעשה זאת יותר, ככל שאנשים במחיצתנו יזכו לשעה של קורת רוח בזכותנו - כך נזכה שבורא עולם יעניק לנו ברוב טוב וחסדו שנה טובה ומבורכת, שנת שפע וברכה!

להגיע בזמן (גל' השגחה פרטית)

אני מתגורר באשדוד. בליל שישי הייתי במירון, ותכננתי לצאת הביתה למחרת, בבוקר של יום שישי. היתה לי אפשרות לנסוע באוטובוס לאשדוד, בקו 985 שיוצא בשעה שש בבוקר ונוסע דרך צפת וחצור, אלא ששעה זאת היא בעייתית מאוד, כי נסיעה כזאת אורכת כארבע שעות, והאוטובוס מגיע לאשדוד בשעה עשר. הרי מהנץ עד השעה שש אין מספיק זמן כדי להתפלל שחרית, ולהתחיל שחרית בשעה עשר באשדוד זאת גם כן לא אופציה בשבילי. לכן בחרתי באפשרות הנוחה פחות – לנסוע בשעה שבע וחצי בקו 980 לכיוון בני ברק, ומשם לקחת אוטובוס לאשדוד. נסיעה כזאת אורכת גם היא כארבע שעות, וכך אגיע לאשדוד בשעה אחת עשרה וחצי.

בלילה נודע לי שיש צורך דחוף שאהיה מחר באשדוד בשעה עשר בבוקר דווקא, ולא ידעתי מה לעשות. אם אסע בשש אגיע בעשר, אבל תפילה מה יהא עליה? בפרט כשעוד שאסיים עם העיסוק של השעה עשר, תתאחר התפילה עוד יותר. ואם אסע בשבע וחצי אגיע כשעה לפני חצות היום, ואני מוכרח להיות שם לפני כן. ראיתי שאין מוצא אחר אלא לבקש מה' שיסדר לי את כל העניינים. ובכל מקרה, על תפילה במניין בזמנה לא אוותר.

ביום שישי בבוקר התפללתי שחרית במירון, ואחרי זה עליתי על קו 980 לכיוון בני ברק וקיוויתי לטוב. כאשר עצר האוטובוס למנוחה בכביש 6 בתחנת הדלק דור אלון, גיליתי להפתעתי כי לידינו חונה קו 985 לכיוון אשדוד!

מכיוון שקו 985 נוסע דרך צפת וחצור, הדרך שלו מתארכת, וכך יוצא שכאשר קו 980 הישיר עושה את דרכו שעה וחצי מאוחר יותר, הם נפגשים. אבל לפלא הדבר, שהרי קו 985 עוצר תמיד בצומת מגידו, ומה לו ולתחנה בכביש 6? התמיהות אינן מפריעות לי לעלות על קו 985. אני אומר לנהג שכבר שילמתי את סכום הנסיעה כשעליתי לאוטובוס לבני ברק, ואני מבקש שהוא יסכים להעלות אותי, שהרי שני האוטובוסים שייכים לאותו החברה.

הנהג מסכים באופן חד פעמי, וגם אומר לי שהוא בעצמו אינו מבין מה הוא עושה פה, זה ממש חד פעמי שהוא עוצר בתחנה כאן ולא בצומת מגידו. לי ברור למה כל השינוי הזה. הקב"ה שמע לתפילתי וזימן לי את הדרך להגיע הביתה בשעה עשר, ובלי להפסיד תפילה בזמנה.

קדיש אחד הציל שני יהודים (קובץ דרישה וחקירה ה (גליון קיט) כי תבוא תשפ"א)

סיפר הרב אורנשטיין שליט"א: ביום לא בהיר במיוחד לקיתי בדום לב חמור, והובהלתי לבית החולים. הרופא המטפל אמר לבני משפחתי הדואגים שייפרדו ממני, כל עוד נותרו שרידים מועטים בשעון החול של חיי. מנהל המחלקה, שהינו יהודי חרדי, שלח שליח למצוא מניין לקראת יציאת נשמתו... השליח מצא תשעה יהודים, ובחיפושיו אחר העשירי נודע לו על יהודי המאושפז במחלקה. השליח הגיע לחדר של אותו יהודי, וביקש ממנו שיואיל בטובו לבוא ולהצטרף כעשירי למניין ביציאת נשמה. "אתה לא רואה את כל המכשירים שסביבי?" אמר לו היהודי, "שלושה חודשים אני שוכב כאן וממתין לתרומת לב. תן לי את ליבך, ומיד ארוץ איתך לכל מקום שתרצה..."

השליח הזדרז לשוב אל מנהל המחלקה, ושאל אותו אם יוכל לארגן את ההעברה של היהודי החולה, כדי שיהיה עשירי למניין. אותו מניין, שוב נזכיר, נועד ליציאת נשמתו. מנהל המחלקה לא חסך במאמצים. הוא החל מיד במבצע להעביר את החולה, עם כל הציוד והמכשור הרפואי המחובר לגופו. לאחר כשעתיים התאספו עשרה יהודים סביב המיטה שלי, והתחילו לומר את הפסוקים.

"אני לא מאמין!" זעק פתאום היהודי חולה הלב. "זה יום הזיכרון של אבא שלי! בחלומותי הטובים ביותר לא חשבתי, בגלל מצבי הקשה, שאזכה לומר היום קדיש לעילוי נשמתו!" היהודי התחיל לומר "יתגדל ויתקדש שמיא רבא", ותשעת היהודים פרצו בבכי מטלטל. גם מנהל המחלקה, שטרח כל כך בהעברת חולה הלב, היה בין אלו שבכו בהתרגשות רבה. הקדיש הסתיים, והנוכחים השתתקו.

פתאום הבחין מנהל המחלקה, שלחץ הדם שלי עולה ועולה, ומתייצב. רק שעתיים חלפו, ושיחת טלפון בהולה התקבלה במחלקת לב. "יש לנו כעת תרומת לב מתאימה, תכינו מיידית את החולה שלכם לניתוח!" מה קרה? גוי נפצע בתאונת דרכים, הראש נפגע באופן קשה, בלתי הפיך, אבל הלב נותר ללא פגע. היהודי "העשירי למניין" נותח בהצלחה וקיבל לב חדש. ברוך ה', שבועיים לאחר הסיפור הזה פקחתי את עיני, מסיים הרב בורנשטיין את סיפורו המפעים, וזמן מה לאחר מכן חזרתי לביתי, כשאני בריא ושלם.

רק האמת (ספיר ויהלום פר' בא ע"ט - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

מספר הרה"ח ר' ניסן צויבל: אספר מה שבדידי הוה עובדא, שמזה ראיתי בחוש גודל דבקות הרה"ק רבי יחזקאל שרגא מסטרופקוב זיע"א במדת האמת, אשר כל הון בעולם לא ישווה לו.

באחת הפעמים שהייתי אצל הרה"ק, תינה לפני את צערו שהוא במצב דחוק מאוד וחייב סכומים גדולים, ואינו יודע לשית עצות בנפשו, ועשה אז חשבון מדויק של החובות שהוא חב לאנשים שהסתכם בסכום גדול מאוד. ואמרתי לו, שהיות שנגיד פלוני מחו"ל הגיע עתה לארצנו הקדושה, והוא שוהה בירושלים, והוא מקושר עוד מבית אבותיו לרבותינו מגזע צאנז, אני מוכן לילך יחד עמו אליו, ועל אף שזה לא היה דרכו, אבל בראותי את גודל הלחץ זה הדחק שהיה שרוי בו, אמרתי שההכרח לא יגונה וצריך ללכת אל הנגיד הנ"ל, והיות שרציתי לבקש סכום גדול אשר יכסה את כל החובות שחייב לנושיו, וידעתי את מידתו שהוא רך כקנה ותמיד מסתפק בחלקו וכמה שיתנו לו יהיה שמח בחלקו, הוספתי שבתנאי זה אני הולך עמו, שלא יתפשר על חלק מהסכום ולא ייקח מידו רק כאשר ייתן את כל הסכום הנצרך.

ומתחילה לא רצה הרה"ק להבטיח, ורק אחרי הפצרות מרובות הבטיח על כך. כאשר הגענו לאכסנייתו של הנגיד הנ"ל וכיבד את הרה"ק מאוד מאוד, שטחתי בפניו את מצבו ודרשתי סכום גדול מאוד שנוכל לפרוע את כל החובות. הנגיד התחיל להתמקח והציע סכום מסוים, ואחר כך עוד הוסיף על כך אבל הרה"ק מיאן בזה, ואף כאשר הציע את מחצית

הסכום שביקשתי, עדיין סירב לקחת. שאל הלה: גם את הסכום הזה אין הרבי רוצה לקחת מאתי? ענה לו: אני כן רוצה לקחת אבל הבטחתי לר' ניסן שלא אקח פחות מהסכום שיבקש וחרה אפו של הנגיד בי, ויצאנו בלא כלום.

ושאלתי את הרה"ק, למה היה צריך לומר שהבטיח לי לא לקחת פחות. וענה לי: הרי הוא שאל אותי אם גם מחצית הסכום איני רוצה לקבל? והאמת היא שרציתי לקחת, ואיך הייתי יכול לומר לו שאין ברצוני לקחת פחות מהסכום שביקשת, על כן אמרתי לו שאני מצדי מוכן אני לקחת, שכן הוא האמת, אבל איני יכול לקחת שהרי הבטחתיך.

בסופו של דבר הכניס הנגיד בכבוד גדול את מלוא הסכום. זה היה מידתו שהאמת היה טבוע בו ונהפך אצלו לטבע. מדת האמת הייתה נר לרגליו והיה מצוין במידת האמת, והיו פיו ולבו שווים. ובדבר הזה יש שתי בחינות, האחת שכל מה שמוציא מפיו זה היה כוונת לבו, אבל אצלו היה בחינה יותר גבוהה שכל מה שחשב בלבו ועלה במחשבתו אמר מיד ולא ביקש לעשות חשבונות רבים, ששעבד פיו ולבו וכל איבריו לעבודתו יתברך שמו, ואם כן כל מחשבה שעלתה במחשבתו זה מה שאומרים לו מן השמים ועל כן אמר את דעתו ושלא יהיה בבחינת כובש נבואתו.